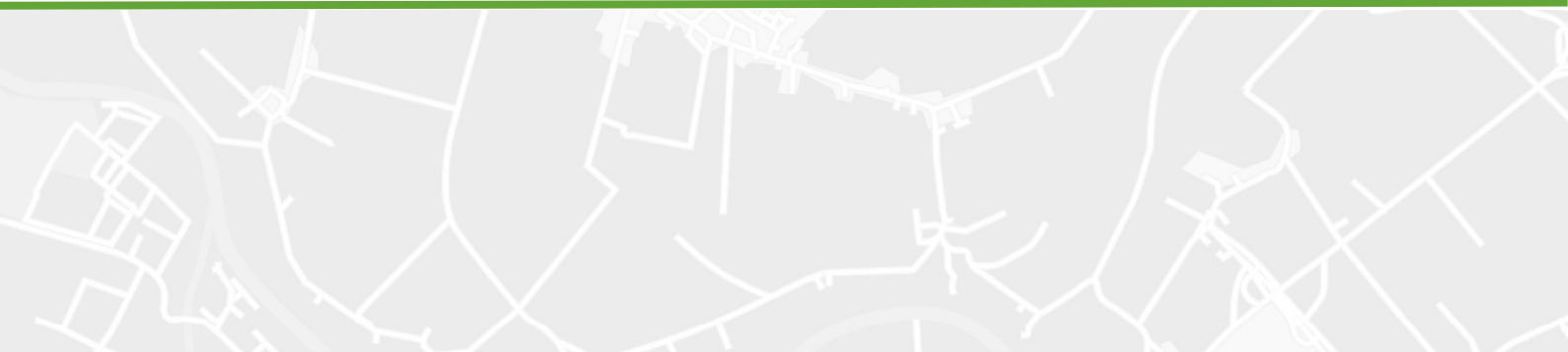

BUITEN IN BEWEGING

Speel- en beweegbeleid Gemeente Halderberge 2026-2030

Team Realisatie – vakgroep groen

Vastgesteld d.d. november 2025

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	2
1.1 Aanleiding.....	2
1.2 Doelstelling.....	2
1.3 Totstandkoming.....	2
1.4 Leeswijzer	3
2. AANBEVELINGEN EVALUATIE SAMEN NAAR BUITEN	4
3. ACTUEEL GEMEENTELIJK BELEID MET RAAKVLAK TOT SPELEN EN BEWEGEN.....	5
4. ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN SPELEN EN BEWEGEN	6
5. WENSEN EN IDEEËN VAN INWONERS	9
6. VISIE VOOR BUITEN IN BEWEGING 2026-2030	10
7. UITVOERINGSPLAN	17
7.1 Inleiding	17
7.2 Dagelijks onderhoud speel- en beweegplekken.....	17
7.3 Renovatie speelplekken	18
7.4 Verbeterkansen voor spelen en bewegen	18
7.5 Voorstellen voor verbeteren spelen en bewegen.....	19
8. FINANCIËLE CONSEQUENTIES	22
8.1 Scenario 1	22
8.2 Scenario 2	23
8.3 Scenario 3	23
9. GERAADPLEEGDE BRONNEN	24
BIJLAGE 1: Evaluatie 'Samen naar buiten'	
BIJLAGE 2: Raakvlakken verschillende beleidsterreinen	
BIJLAGE 3: Participatie	
BIJLAGE 4: Meerjarenplanning vervanging speeltoestellen	
BIJLAGE 5: Analyse	

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Halderberge streeft naar een gezonde en veilige leefomgeving. Een leefomgeving die duurzaam en klimaatbestendig is maar bovenal uitnodigt tot spelen, bewegen en ontmoeten voor iedereen, ongeacht leeftijd of beperking.

De nota 'Samen naar buiten 2021-2025' loopt af. In de afgelopen jaren was er veel aandacht voor inclusief en natuurlijk spelen. Er zijn speelplekken opgeknapt en er zijn nieuwe speelmogelijkheden gerealiseerd. Ook ontving Halderberge van Jantje Beton de aanmoedigingsprijs voor meest speelvriendelijke gemeente van Nederland. Eind 2024 is de nota Samen naar buiten geëvalueerd.

1.2 Doelstelling

Met de nota 'Buiten in beweging, Speel- en beweegbeleid Gemeente Halderberge 2026-2030' dragen we bij aan een gezonde leefomgeving.

Het is een integraal beleidskader waarbij we spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte samenbrengen in samenhang met andere ontwikkelingen in Halderberge. We kiezen voor een integraal beleidskader omdat spelen en bewegen in de openbare ruimte in elkaars verlengde liggen en elkaar beïnvloeden.

Het biedt voor de komende jaren een praktisch kader voor een veilige, aantrekkelijke en toekomstbestendige buitenruimte. We sluiten met de inrichting van speel- en beweegruimte aan bij de wensen van onze inwoners. We benutten kansen om de buitenruimte beweegvriendelijk te maken. Klimaatadaptatie en biodiversiteit hebben hierbij bijzondere aandacht.

Aan de hand van het beleidskader is ook een uitvoeringsplan opgesteld. Hierin zijn beheer en onderhoud opgenomen van het bestaande speelareaal alsook verbetervoorstellen voor buiten spelen en bewegen.

1.3 Totstandkoming

De nota 'Buiten in beweging' is tot stand gekomen aan de hand van:

- Uitkomsten van de evaluatie van het speelbeleid
- Wensen en behoeften van kinderen, jongeren en volwassen inwoners
- Actuele ontwikkelingen in Halderberge
- Landelijke ontwikkelingen op het gebied van spelen, bewegen en ontmoeten
- Bestaand gemeentelijk beleid dat raakvlak heeft met spelen en bewegen

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de aanbevelingen uit de evaluatie van het huidige speelbeleid beschreven. Hoofdstuk 3 gaat over beleidskaders die raakvlakken hebben met spelen en bewegen. In hoofdstuk 4 worden de actuele ontwikkelingen die effect hebben op het beleidsveld spelen en bewegen beschreven die van invloed zijn op het toekomstig beleid. Hoofdstuk 5 gaat in op de wensen en ideeën van de kinderen, jongeren en volwassen inwoners uit Halderberge. Dit hoofdstuk is gebaseerd op de uitkomsten van het participatietraject dat is uitgevoerd. In hoofdstuk 6 staat de visie voor het nieuwe speelbeleid en de uitwerking hiervan in de Halderbergse speel- en beweeg-top-10. In hoofdstuk 7 staan de uitvoeringsaspecten van het speelbeleid en in hoofdstuk 8 de daaraan verbonden financiële consequenties, uitgewerkt in 3 scenario's. In hoofdstuk 9 zijn de geraadpleegde bronnen vermeld.

2. AANBEVELINGEN EVALUATIE SAMEN NAAR BUITEN

Eind 2024 is het huidige speelbeleid 'Samen naar Buiten' geëvalueerd. Uitgangspunten van deze nota zijn veiligheid, aansluiting bij de doelgroep, 3%-norm, behoud van bestaande speelvoorzieningen, meer voorzieningen voor kinderen van alle leeftijden en ouderen, meer inclusief spelen, meer aandacht voor natuurlijk spelen, biodiversiteit, schaduw en waterberging en de inzet van digitale toepassingen (zie bijlage 1). De evaluatie leverde de volgende aanbevelingen op voor het nieuw op te stellen beleid:

Meer ruimte voor jongeren met speciale aandacht voor tienermeisjes

Bij (her)inrichting van de openbare ruimte extra inzetten op ruimte voor de oudere jeugd. Vooral voor tienermeisjes. Ruimte om te bewegen, te sporten en te chillen. Sociale veiligheid is hierbij een aandachtspunt, met name op het gebied van verlichting, zwerfval en zichtbaarheid vanuit de omgeving.

Ruimte waarborgen voor spelen

Met het oog op alle ontwikkelingen in Halderberge en de toenemende druk op de openbare ruimte bij ontwikkelingen is een richtlijn essentieel om voldoende speel- en beweegruimte te waarborgen. Daarom is het advies om een richtlijn voor de hoeveelheid speel- en beweegruimte te formuleren en deze op te nemen in het Omgevingsplan.

Buiten spelen stimuleren voor alle Halderbergse kinderen

Met aandacht voor inclusief spelen, avontuurlijke speellandschappen, veilige routes naar speelplekken en het verbinden van speelplekken tot een speelweefsel. Daarnaast kansen benutten voor de inzet van digitale toepassingen en de inrichting van groene openbare schoolpleinen.

Een beweegvriendelijke openbare ruimte voor alle bewoners van Halderberge

De openbare ruimte vervult een steeds grotere rol in onze samenleving. Om te sporten, te bewegen, te spelen en elkaar te ontmoeten. Er is behoefte aan een beweegvriendelijke openbare ruimte. Daarom is het van belang om integraal beleid op te stellen voor buiten spelen en in samenhang met andere beleidsterreinen.

Duurzame speelplekken

Speelplekken worden zoveel mogelijk duurzaam aangelegd. Oude speeltoestellen worden indien mogelijk opgeknapt en opnieuw gebruikt. Daar waar mogelijk worden natuurlijke materialen gebruikt en leggen we natuurlijke speelaanleidingen aan zoals heuvels, groen, wadi's en zand. Natuurlijk spelen draagt bovendien bij aan biodiversiteit en klimaat adaptatie. Bomen, struiken en een groene ondergrond fungeren als een waterberging en gaan hittestress tegen.

3. ACTUEEL GEMEENTELIJK BELEID MET RAAKVLAK TOT SPELEN EN BEWEGEN

Een gezonde leefomgeving is een van de ambities van de Halderbergse Omgevingsvisie. Een gezonde leefomgeving is een openbare ruimte die duurzaam en klimaatbestendig is en die uitnodigt tot spelen, bewegen en ontmoeten. Voor iedereen, want alle inwoners van Halderberge moeten ongeacht een beperking mee kunnen doen in de samenleving. Met de nota 'Buiten in beweging' dragen we bij aan deze ambitie.

De afgelopen jaren zijn er diverse beleidskaders vastgesteld die raakvlak hebben met spelen, bewegen en een gezonde leefomgeving. Denk aan beleid voor groen, onderwijs, gezondheid, inclusie, wonen, sport en mobiliteit. De openbare ruimte vervult een grote rol in onze samenleving. In deze nota brengen we al deze beleidskaders aangevuld met nieuwe inzichten samen tot een integraal beleidskader voor spelen en bewegen.

De infographic illustreert de verbanden van spelen en bewegen met andere beleidsterreinen. In bijlage 2 worden de verbanden nader toegelicht.

4. ONTWIKKELINGEN OP HET GEBIED VAN SPELEN EN BEWEGEN

Een beweegvriendelijke openbare ruimte

De openbare ruimte vervult een steeds grotere rol in onze samenleving als het gaat om bewegen. Niet alleen om buiten te spelen, maar ook om een rondje te wandelen, te fietsen of te sporten. Hardlopen en urban sports zijn mateloos populair. Dit vraagt om een integrale inrichting van de openbare ruimte: een beweegvriendelijke openbare ruimte die uitnodigt tot sporten, spelen, bewegen en ontmoeten.

Speelweefsels

De hele openbare ruimte is potentiële speelruimte. Kinderen spelen overal. Op ingerichte speelplekken, maar ook op stoepen, pleinen en veldjes. Door het verbinden van speelplekken en informele speelruimte ontstaat een speelweefsel: een buitenruimte die uitnodigt tot buiten spelen. Ook veilige routes van en naar school en andere plekken waar kinderen komen, kunnen in een speelweefsel worden opgenomen.

Omgevingswet

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. De Omgevingswet gaat over de fysieke leefomgeving en heeft ook raakvlak met maatschappelijke opgaven zoals een gezonde en beweegvriendelijke buitenruimte. Dus ook met buiten spelen en bewegen. Het is daarom van belang dat buiten spelen een rol heeft binnen de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan van een gemeente. Integraal beleid en participatie van inwoners zijn belangrijke voorwaarden. Maar ook concrete richtlijnen voor speel- en beweegruimte in een buurt. Bij ontwikkelingen in een buurt kan zo voldoende speel- en beweegruimte worden gewaarborgd.

Duurzame inrichting van de openbare ruimte

De speel- en beweegruimte van de toekomst is circulair. Dat kan op verschillende manieren: door hergebruik van oude speel- en beweegtoestellen, door toestellen te repareren of op te knappen of door van onderdelen andere toestellen te maken. Maar ook door middel van natuurlijke speelaanleidingen in plaats van speeltoestellen. Denk aan een klimboom, wadi's, heuvels, groen, water en zand. Natuurlijk spelen kan ook bijdragen aan biodiversiteit en klimaatadaptatie. Bomen, struiken en een groene of andere waterdoorlatende ondergrond fungeren als een waterberging en gaan hittestress tegen. Wadi's fungeren als waterberging, maar zijn ook een uitdagende speelaanleiding. Wel is een goede inrichting en goed beheer van een wadi essentieel.

Kinderen spelen steeds minder buiten

Uit onderzoeken in 2024 en 2025 van Jantje Beton blijkt dat ruim 400.000 kinderen in Nederland nooit buiten spelen. De redenen hiervoor zijn geen andere kinderen om mee te spelen, minder ruimte, minder vrije tijd, schermtijd, slecht weer en ouders die kinderen niet stimuleren om naar buiten te gaan. Maar ook vinden kinderen speelplekken saai! Buiten spelen mag best spannender. Gevolgen van minder buiten spelen zijn onder andere toename van het aantal kinderen met overgewicht, met een tekort aan vitamine D wat belangrijk is voor de bontontwikkeling, met slechtere motoriek en met minder sociale vaardigheden.

Groene schoolpleinen die ook toegankelijk zijn na schooltijd

Schoolpleinen bieden veel ruimte en zijn vaak een centrale plek in een buurt. In buurten waar weinig vrije ruimte is, kan een schoolplein kinderen de kans bieden om buiten te spelen na schooltijd. Het is een bekende plek in een buurt. Veel kinderen en hun ouders vinden dit een veilige plek om buiten te spelen ook na schooltijd

De afgelopen jaren groeit de aandacht voor groene schoolpleinen. Een groen schoolplein draagt bij aan de gezondheid van kinderen, stimuleert spelen en bewegen en maakt kinderen op een speelse manier vertrouwd met de natuur. Een groen schoolplein doet ook dienst als lesruimte. Ook draagt het bij aan een klimaatbestendige inrichting van de buitenruimte.

Meer aandacht voor avontuurlijk spelen

Buiten spelen is voor kinderen oefenen op het leven als volwassene. Buiten zoekt een kind de grenzen op van wat het al wel of niet kan. Een kind leert nieuwe dingen en leert problemen op te lossen. Dit is essentieel voor het opgroeiende kind. Het is daarom belangrijk dat kinderen kunnen spelen in een uitdagende omgeving. Avontuurlijk spelen beschermt het kind tegen gevaren, maar neemt niet de risico's weg. Juist door risico's te nemen leert een kind zijn grenzen kennen en groeit het veilig op.

Speellandschappen en het spelen met loose parts zijn trends die buiten spelen meer avontuurlijk maken. Ze bieden uitdaging en stimuleren motorische, cognitieve en sociale ontwikkeling. In speellandschappen ligt de nadruk niet op speeltoestellen. Speellandschappen bieden met natuurlijke elementen, zoals bijvoorbeeld heuvels, waterpartijen, boomstammen of zand ruimte voor fantasie en avontuur. Loose parts zijn losse onderdelen zonder vaste functie die kinderen vrij kunnen gebruiken om mee te spelen, bouwen en ontdekken. Spelen met loose parts stimuleert creativiteit, fantasie en probleemoplossend vermogen.

Tienermeisjes spelen minder vaak buiten dan jongens

Uit onderzoek van de Haagse Hogeschool blijkt dat meisjes vanaf 8 jaar minder buiten spelen en bewegen dan jongens van die leeftijd. Meisjes voelen zich buiten vaak minder op hun gemak. De inrichting van de buitenruimte sluit vaak niet aan bij hoe meisjes spelen en bewegen. Ook ervaren meisjes vaak sociale onveiligheid. Door met de inrichting aan te sluiten bij de behoefte van meisjes zullen ze meer naar buiten gaan.

Samenspelen voor alle kinderen

Samen buiten spelen is voor alle kinderen heel erg belangrijk. Maar voor kinderen met een beperking niet vanzelfsprekend. Daarom is in 2019 het SamenSpeelakkoord ondertekend. Diverse gemeenten en organisaties hebben door het doen van een SamenSpeelbelofte dit akkoord medeondertekend. Ook Halderberge heeft in mei 2024 een SamenSpeelbelofte gedaan.

Hogere kosten voor arbeid en materialen

Door een tekort aan grondstoffen en gespecialiseerde vakmensen zijn de kosten gestegen voor de aanleg en het beheer en onderhoud van speel- en beweegruimte. Ook duurt het vaak langer voor werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Hierdoor zijn beschikbare gemeentelijke budgetten niet meer toereikend en staan inrichting en onderhoud van de buitenruimte onder druk.

5. WENSEN EN IDEEËN VAN INWONERS

Het is belangrijk om te weten hoe alle inwoners van Halderberge, jong en oud, gebruik maken van de buitenruimte en wat hun wensen en ideeën zijn. Als gemeente kunnen we de openbare ruimte dan zo inrichten dat het inwoners verleidt meer naar buiten te gaan.

De wensen en ideeën hebben we geïnventariseerd aan de hand van:

- speelwandelingen en gesprekken met basisschoolleerlingen
- vragenlijsten onder jongeren en volwassenen
- uitkomsten van de gesprekken en ingevulde vragenlijsten van de Samenstichtingen die eerder zijn gevoerd

Speelwandelingen met basisschoolkinderen

Met de leerlingenraden van 6 Halderbergse basisscholen hebben we in elke kern zogenaamde speelwandelingen gemaakt. Tijdens de wandelingen hebben de leerlingen foto's gemaakt van plekken waar ze graag spelen en van plekken waar ze (liever) niet spelen. Na de speelwandelingen zijn we in gesprek gegaan met de leerlingen over buiten spelen.

Enquête onder jongeren en volwassenen

Via sociale media en de Halderbergse Bode zijn jongeren en volwassenen uitgenodigd om een vragenlijst in te vullen. De vragenlijst was gepubliceerd op het participatieplatform van de gemeente. Ook is de vragenlijst door de jongerenwerkers verspreid op het Prinsentuin College en het Markland College. De vragenlijst is 241 keer ingevuld: 157 keer door jongeren en 84 keer door volwassenen.

Uitkomsten

Het participatietraject leverde veel informatie op. De uitkomsten van het participatietraject zijn ondergebracht in bijlage 3.

De samenvatting van alle inbreng is als volgt:

- Kinderen kunnen goed buiten spelen in Halderberge. Er is wel behoefte aan meer groen, meer uitdaging en meer variatie op speel- en beweegplekken
- Voor jongeren zijn er niet voldoende voorzieningen. Er is behoefte aan meer plekken om te bewegen en te chillen.
- De helft van alle deelnemers, jongeren en volwassenen, vindt dat speel- en beweegruimte veilig is. Het gaat hier vooral om sociale veiligheid. Jongeren voelen zich veilig als er andere jongeren zijn en als er sociale controle is (zicht vanuit woningen en mensen die langslopen). Redenen voor jongeren om zich niet veilig te voelen zijn slecht onderhoud en mensen die vervelend doen.
- Aandachtspunten zijn het onderhoud en het plaatsen van meer afvalbakken. Vooral jongeren gaven dit aan.

6. VISIE VOOR BUITEN IN BEWEGING 2026-2030

De gemeente Halderberge streeft naar een gezonde en veilige leefomgeving. Een leefomgeving die duurzaam en klimaatbestendig is maar bovenal uitnodigt tot spelen bewegen en ontmoeten voor iedereen, ongeacht leeftijd en beperking. Iedereen kan meedoen in de samenleving, kan elkaar makkelijk ontmoeten ook in de openbare ruimte.

De visie voor spelen en bewegen is vertaald naar een **Halderbergse speel-en beweeg top 10** met als doel het positief beïnvloeden van spelen en bewegen. Deze bestaat uit kwantitatieve en kwalitatieve bouwstenen voor een speel-en beweegvriendelijke openbare ruimte. De speel-en beweeg top 10 passen we toe bij alle ontwikkelingen binnen Halderberge.

De Halderbergse speel- en beweeg top 10

1. Er is voldoende ruimte dichtbij huis om te spelen, te bewegen en te ontmoeten. De hele openbare ruimte is potentiële speel- en beweegruimte.
2. Alle inwoners van Halderberge kunnen buiten spelen, bewegen en elkaar ontmoeten, ongeacht leeftijd of beperking.
3. De openbare ruimte is beweegvriendelijk en nodigt uit tot spelen, bewegen en ontmoeten.
4. Informele en formele speelruimte verbinden we tot een speelweefsel.
5. Schoolpleinen zijn duurzaam en klimaat adaptief ingericht. Ook zijn de pleinen bespeelbaar na schooltijd.
6. Er is ruimte voor jongeren en in het bijzonder aandacht voor behoeftes hierbij van tienermeisjes.
7. Er zijn speel- en beweegactiviteiten in de openbare ruimte. Zien bewegen doet bewegen.
8. De openbare speel- en beweegruimte is schoon, heel en veilig.
9. Speel- en beweegruimte is groen, klimaat adaptief en duurzaam.
10. De openbare speel- en beweegruimte richten we in samen met inwoners, zowel kinderen als volwassenen.

1. Er is voldoende ruimte dichtbij huis om te spelen, te bewegen en te ontmoeten. De hele openbare ruimte is potentiële speel- en beweegruimte.

In elke buurt is er voldoende ruimte, zowel speel- en beweegplekken als informele ruimte. Voor iedereen, ongeacht een beperking. Kinderen tot 12 jaar spelen dichtbij huis in de eigen buurt. Jongeren en volwassenen hebben een grotere actieradius en bewegen en ontmoeten elkaar in de hele kern. Daar waar niet voldoende speel- en beweegmogelijkheden zijn voegen we extra speel- en beweegwaarde toe of zoeken we naar extra ruimte. Denk aan extra speelaanleidingen of een speelroute.

Om voldoende speel- en beweegmogelijkheden te waarborgen hanteren we de Halderbergse speel- en beweegrichtlijnen.

Halderbergse 10% speel- en beweegruimte-richtlijn

Om te waarborgen dat er in elke buurt/kern voldoende speel- en beweegruimte is, hanteren we de Halderbergse richtlijn voor speel- en beweegruimte. Deze richtlijn houdt in dat minimaal 10% van het totale oppervlak in een buurt of kern potentiële speel- en beweegruimte is. Dit zijn ingerichte speel- en beweegplekken, maar ook pleintjes, veldjes, parken, het bos en brede stoepen. Om buurten kindvriendelijk en leefbaar te maken, is het essentieel om speelruimte breed en inclusief te benaderen. De richtlijn '10% van een buurt is potentiële speelruimte' biedt hiervoor een betere basis dan de traditionele '3% van de openbare ruimte is ingericht als officiële speelplek'.

Halderbergse speelplekkenrichtlijn

Voor het waarborgen van voldoende speelplekken in elke kern voor kinderen en jongeren hanteren we de Halderbergse speelplekkenrichtlijn.

Deze richtlijn is als volgt:

0-5 jaar:	1 plek per 50 kinderen
6-11 jaar:	1 plek per 70 kinderen
12-18 jaar:	1 plek per 100 jongeren

Voor voldoende spreiding van speelvoorzieningen is er in elke buurt minimaal een ingerichte speelplek voor de jeugd van 0-12 jaar. Ook is er informele speel- en beweegruimte in elke buurt zoals een veldje of pleintje. Voor de oudere jeugd zijn er chill- en beweegplekken verspreid over de hele kern. Het aantal plekken is afhankelijk van het aantal jongeren. In elke kern is er minimaal 1 plek waar volwassenen (o.a. ouderen) kunnen bewegen en ontmoeten.

Toepassen richtlijnen

Bij alle ontwikkelingen en (her)inrichting van de openbare ruimte passen we de Halderbergse richtlijnen toe. Bij nieuwe ontwikkelingen nemen we de richtlijnen mee in de planvorming. In bestaande buurten waar niet voldoende speel- en beweegruimte is, leggen we speelaanleidingen en speelroutes aan. In bestaande buurten waar niet voldoende speelplekken zijn, zoeken we naar een mogelijkheid om een extra speelplek aan te leggen of voegen we speelaanleidingen toe.

2. Alle inwoners van Halderberge kunnen buiten spelen, bewegen en elkaar ontmoeten, ongeacht een beperking.

De openbare ruimte richten we zo in dat iedereen er gebruik van kan maken. Er is bijzondere aandacht voor toegankelijkheid en bereikbaarheid van stoepen, fietspaden en oversteekmogelijkheden.

Alle kinderen in Halderberge kunnen samen spelen in hun eigen buurt. De gemeente Halderberge ondertekende het SamenSpeelAkkoord en deed in 2022 een SamenSpeelbelofte. Daarom is er in elke kern minimaal een SamenSpeelplek, gericht op jong en oud. Een SamenSpeelplek is 100% toegankelijk, 70% van de speeltoestellen zijn bereikbaar voor iedereen en 50% van de speeltoestellen zijn voor iedereen bespeelbaar.

3. De openbare ruimte is beweegvriendelijk en nodigt uit tot spelen, bewegen en ontmoeten.

Kinderen en jongeren kunnen spelen en chillen in een uitdagende buitenruimte. Speel- en beweegplekken zijn ingericht voor een brede leeftijdsdoelgroep, zodat de plekken aantrekkelijk zijn voor jong en oud.

Een speelplek biedt variatie in speel- en beweegmogelijkheden: schommelen, balanceren, rollenspellen, huttenbouwen, klimmen en klauteren, springen, balspelen, constructiespel. Ook zijn er waar mogelijk hoogteverschillen en is er ruimte om te verstoppert. We onderzoeken hoe we digitale toepassingen kunnen inzetten bij het stimuleren van buiten spelen.

Er is ruimte om te chillen of uit te rusten. Voor ouders en buurtbewoners nodigt de openbare ruimte uit om elkaar te ontmoeten. De verblijfskwaliteit van de openbare ruimte en ook van een speel- en beweegplek is groter als er een bankje of zitelement staat. Speel- en beweegplekken zijn bovendien rookvrij.

4. Informele en formele speel- en beweegruimte verbinden we tot een speelweefsel.

Er zijn routes van speel- en beweegaanleidingen en of markeringen tussen speel- en beweegplekken, pleintjes, veldjes en scholen. De routes lopen over verkeersluwe straten en veilige oversteekplekken. Er zijn veilige routes van en naar speel- en beweegplekken, scholen en voorzieningen voor de jeugd. Zo ontstaat er een speelweefsel. Dit netwerk nodigt uit tot spelen en bewegen en maakt het mogelijk dat kinderen zelfstandig naar buiten kunnen en zich spelend veilig kunnen verplaatsen tussen speelplekken.

5. Schoolpleinen zijn groen, duurzaam en klimaat adaptief ingericht. Ook zijn de pleinen speelbaar na schooltijd.

De druk op de openbare ruimte is groot. Het schoolplein biedt ruimte en is een bekende plek voor kinderen om te spelen. Waar mogelijk zijn schoolpleinen na schooltijd speelbaar voor kinderen.

Schoolpleinen zijn groen, duurzaam en klimaat adaptief ingericht. Ze dragen bij aan zowel de fysieke als mentale gezondheid van kinderen, stimuleren sociale interactie en bieden rijke mogelijkheden voor spel, educatie en natuurbeleving. Ook dragen ze bij aan biodiversiteit, waterberging en het tegengaan van hittestress. Daarmee sluiten groene schoolpleinen naadloos aan op onze ambities op het gebied van duurzame, klimaatbestendige en gezonde leefomgeving. We stimuleren scholen die hun plein willen vergroenen door middel van advies en ondersteuning bij planvorming, ontwerp en financiering.

6. Er is ruimte voor jongeren en bijzondere aandacht voor tienermeisjes.

Er zijn voldoende plekken in de openbare ruimte waar jongeren kunnen chillen en kunnen bewegen. Dit is essentieel voor de sociale, cognitieve en motorische ontwikkeling. Voor het aantal plekken in een kern hanteren we de Halderbergse speelplekkenrichtlijn: 1 plek per 100 jongeren.

De inrichting sluit aan bij de wensen en behoeften van de doelgroep: zowel sport- en beweegmogelijkheden als plekken om rustig te zitten en te kletsen. Bijzondere aandacht gaat uit naar tienermeisjes. Meisjes gaan vaker naar buiten als een plek verlicht is, overzichtelijk is, in het zicht ligt en als er andere mensen in de buurt zijn en als de plek aansluit bij hun behoeften.

7. Spelen en bewegen wordt gestimuleerd door activiteiten in de buitenruimte

Een speel- en beweegvriendelijke buitenruimte is nog geen garantie dat alle kinderen en jongeren buiten spelen en bewegen. Zien bewegen doet bewegen. Het stimuleren van buiten spelen is ook een sociale opgave. Vanuit de buurtsportcoaches en JOGG-regisseur vinden er activiteiten plaats op en rond schoolpleinen en in de buurten. Ook zijn er beweegactiviteiten in de buitenruimte voor senioren.

8. Speel- en beweegruimte is schoon, heel en veilig

Een openbare ruimte die goed onderhouden is, vrij is van zwerfvuil, goed verlicht en die in het zicht van woningen ligt, nodigt uit tot bewegen. Mensen gaan dan vaker naar buiten. Ook draagt het bij aan een gevoel van sociale veiligheid. We zorgen dat de speel- en beweegruimte goed onderhouden is. Schade aan speeltoestellen worden hersteld. Als reparatie niet meer mogelijk is, vervangen we een toestel of voorziening.

9. Speel- en beweegruimte is groen, duurzaam en klimaat adaptief ingericht

Halderberge streeft naar een groene openbare ruimte. Groen stimuleert spelen en bewegen en draagt bij aan de gezondheid van inwoners

Kinderen, jongeren en volwassenen kunnen spelen, bewegen en ontmoeten in groene speellandschappen. We voegen bomen en struiken toe voor voldoende schaduw op speel- en beweegplekken. Hierbij passen we 3-30-300 regel toe. Door middel van tegelwippen zorgen we voor meer waterberging en gaan we hittestress tegen. Speeltoestellen worden opgeknapt en hergebruikt als dat mogelijk is. Bij de inrichting van speelplekken worden (rest)materialen gebruikt, zoals stamhout van gekapte bomen of betonelementen.

10. De openbare speel- en beweegruimte richten we in samen met kinderen, jongeren en volwassenen.

Samen met kinderen, inwoners, Samenstichtingen, basisscholen en andere betrokkenen werken we aan de inrichting van speel- en beweegruimte. De stem van inwoners staat centraal. Hierdoor sluit de inrichting van de buitenruimte aan bij de wensen van inwoners en voelen inwoners zich meer betrokken en verantwoordelijk voor hun eigen omgeving. We stimuleren en faciliteren bewonersinitiatieven op het gebied van spelen en bewegen.

UITVOERINGSPLAN

BUITEN IN BEWEGING

Speel- en beweegbeleid Gemeente Halderberge

7. UITVOERINGSPLAN

7.1 Inleiding

Voor de uitvoering van het beleidskader Buiten in beweging is een uitvoeringsplan opgesteld. Het uitvoeringsplan heeft betrekking op de periode 2026 – 2030 en gaat over:

- het beheer en onderhoud van het huidige aanbod van speel- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte
- het verbeteren van mogelijkheden voor spelen en bewegen in de openbare ruimte
- het faciliteren van initiatieven van inwoners op het gebied van spelen, bewegen en ontmoeten

Dit uitvoeringsplan is opgesteld aan de hand van de meerjarenplanning 2026-2030, de Halderbergse speel- en beweeg top 10 en de wensen en ideeën van inwoners.

7.2 Dagelijks onderhoud speel- en beweegplekken

De gemeente is wettelijk verplicht om zorg te dragen voor de veiligheid van alle openbare speel- en beweegvoorzieningen. Deze voorzieningen moeten voldoen aan de wettelijke veiligheidseisen uit het Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen. Daarom inspecteert de gemeente meerdere keren per jaar de veiligheid en staat van onderhoud van de speel- en beweegplekken. Het gaat hier om toestellen, valondergronden en speelvelden. Tijdens de inspectieronde worden kleine reparaties uitgevoerd. Grotere reparaties en onderhoud aan valondergronden worden ingepland en later uitgevoerd.

De kosten zijn gestegen ten opzichte van de vorige beleidsperiode omdat er meer speelplekken zijn en de arbeids- en materiaalkosten zijn gestegen. Daarnaast is er een verschuiving van traditionele speelplekken naar natuurlijke inclusieve speellandschappen. De inrichting hiervan is goedkoper, maar de onderhoudskosten zijn hoger. Deze trend zal zich in de komende jaren voortzetten.

Een aandachtspunt is dat het steeds lastiger blijkt om een geschikte aannemer te vinden die het werk uit kan voeren, die indien nodig ook acuut kan inspelen op onverwachte en/of gevaarlijke situaties.

7.3 Renovatie speelplekken

Om het huidige speelvoorzieningsniveau in stand te houden, is het nodig om in de periode 2026-2030 een aantal locaties te renoveren. Hiervoor hanteren we een meerjarenplanning (zie bijlage 4). Deze meerjarenplanning is opgesteld aan de hand van inspectierapporten en de verwachte levensduur van speeltoestellen en valondergronden. Bij de speelplekken die toe zijn aan renovatie voldoen de toestellen en ondergronden niet meer aan de veiligheidseisen en is reparatie niet meer mogelijk.

Financiële consequenties

In de komende periode 2026 tot en met 2030 moeten in totaal 31 speellocaties worden gerenoveerd. Voor de jaren 2026 tot en met 2029 is door de gemeenteraad een investeringsbudget beschikbaar gesteld van € 135.000,- per jaar.

7.4 Verbeterkansen voor spelen en bewegen

Om alle verbeterkansen voor spelen en bewegen in kaart te brengen is voor elke kern een analyse gemaakt van alle speel- en beweegmogelijkheden. Voor deze analyse zijn:

- Alle huidige speel- en beweegplekken in kaart gebracht
- Alle speel- en beweegmogelijkheden getoetst aan de Halderbergse speelrichtlijnen. De toets van de 10% speel- en beweegruimte richtlijn vindt in de komende maanden plaats.
- Wensen en ideeën van inwoners meegenomen, zowel van kinderen als volwassenen
- Beleidsopgaven en actuele ontwikkelingen verwerkt

Uit de analyse (bijlage 5) blijkt:

- In alle kernen zijn voldoende speelmogelijkheden voor de jeugd tot 12 jaar
- In Bosschenhoofd, Oudenbosch en Oud Gastel zijn niet voldoende voorzieningen voor jongeren
- Er is behoefte aan meer groen, meer uitdaging en meer variatie in speelmogelijkheden
- In Stampersgat is geen voorziening voor bewegen en ontmoeten voor volwassenen
- Er is behoefte aan een grote speel- en beweegvoorziening zoals een skatebaan of een pumptrack
- Het onderhoudsniveau van speel- en beweegvoorzieningen vraagt om verbetering
- Om bewegen te stimuleren is het belangrijk om bewonerswensen te kunnen faciliteren

7.5 Voorstellen voor verbeteren spelen en bewegen

Bosschenhoofd

- Meer uitdaging en variatie in speelmogelijkheden aan de Mauritsstraat
- Uitbreiden van het speelveld aan de Wilhelminastraat met beweegmogelijkheden voor jongeren

Kostenraming € 20.000,-

Hoeven

- Meer uitdaging aanbrengen op het Groene Hart
- Uitbreiding beweegplek voor jongeren aan het Const. Huygensplein
- Bij renovatie van de trimbaan in het Pagnevaartbos de voorziening uitbreiden met voorzieningen voor bewegen voor jongeren en natuurlijk spelen

Kostenraming € 35.000,-

Oudenbosch

- Meer uitdaging en variatie toevoegen aan de speelplekken aan de Acer Flamingolaan, Sparrenstraat en Spuilaan
- Het realiseren van een beweeg- en ontmoetingsplek voor jongeren

Kostenraming € 60.000,-

Oud Gastel

- Het realiseren van een beweeg- en ontmoetingsplek voor jongeren
- Uitbreiding van de speelplek aan de Roosendaalsebaan

Kostenraming € 35.000,-

Stampersgat

- Meer uitdaging en variatie toevoegen aan de Stellekreek
- Het realiseren van een beweeg- en ontmoetingsplek voor volwassenen

Kostenraming € 10.000,-

Speelweefsels

Speelplekken worden met elkaar verbonden door het aanbrengen van hinkelpaden, kabouterpaden en andere speelaanleidingen. Dit stimuleert zowel kinderen als volwassenen om naar buiten te gaan. In buurten waar niet veel ruimte is om speelplekken aan te leggen zal een speelweefsel de speelwaarde in de buurt vergroten. De speelweefsels sluiten we daar waar mogelijk aan op bestaande routes.

Kostenraming: € 25.000,-

Groene schoolpleinen

De gemeente stimuleert en ondersteunt scholen die hun plein willen vergroenen door middel van:

- Advisering en ondersteuning bij de planvorming
- Advisering en ondersteuning bij het ontwerp
- Advisering over subsidieregelingen en cofinanciering
- Een onderhoudsbijdrage van € 3.000,- per jaar als tenminste 30% van de oppervlakte van het schoolplein groen of onverhard is ingericht.

Voor de voorwaarden van deze bijdrage stellen we in januari 2026 nadere spelregels op.

Kostenraming: € 60.000,-

Speel- en beweegvoorzieningen vergroenen

Bij de inrichting van een nieuwe speellocatie of bij een herinrichting van een bestaande speellocatie onderzoeken we eerst of natuurlijk spelen tot de mogelijkheden behoort. Ook zorgen we voor voldoende schaduw op speel- en beweegplekken door het planten van bomen. We passen hierbij de 3-30-300 regel toe. Daar waar mogelijk zaaien we wilde bloemen en plaatsen we vogelhuisjes en insectenhôtels.

Kostenraming: € 0,- (wordt meegenomen als onderdeel van inrichting of renovatie van speellocaties)

Faciliteren van bewonersinitiatieven

Vanuit de Visie sociale basis zetten we in op het bevorderen van bewonersinitiatieven voor spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte. Voorgesteld wordt om in de begroting jaarlijks een bedrag van € 10.000,- op te nemen. Voor de voorwaarden van deze bijdrage worden in januari 2026 nadere spelregels opgesteld.

Kostenraming: € 50.000,-

Onderzoek naar mogelijkheden voor meerdere grote speelvoorzieningen

Uit het participatietraject kwam meerdere keren de wens voor een skatebaan, crossfietsbaantje en pumptrackbaan in Bosschenhoofd, Hoeven en Oud Gastel. We onderzoeken of daar mogelijkheden voor zijn. Als uit onderzoek blijkt dat het wenselijk en mogelijk is om de gewenste grote speelvoorzieningen aan te leggen, zal dit middels een uitgewerkt voorstel ter goedkeuring en vaststelling worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Kostenraming: PM

Aanstelling gespecialiseerd serviceteam 'spelen'

Om de kwaliteit, veiligheid, uitstraling en duurzaamheid van de speel- en beweeglocaties te waarborgen, wordt voorgesteld om een gespecialiseerd serviceteam 'spelen' van 2 medewerkers aan te stellen. Dit team wordt verantwoordelijk voor:

- Regulier en preventief onderhoud van bestaande speel- en beweegvoorzieningen, waaronder valondergronden, groenvoorziening, speeltoestellen en straatmeubilair
- Keuring, inspectie en reparatie van speeltoestellen, inclusief visuele en operationele inspecties volgens de geldende veiligheidsnormen.
- Aanleg speelaanleidingen
- Toezicht bij aanleg en renovatie

Kostenraming: € 140.000 per jaar.

Achtergrond

Tot nu toe werden inspectie-, reparatie-, aanleg- en onderhoudswerkzaamheden grotendeels uitbesteed. Goede aannemers zijn echter steeds moeilijker te vinden en vaak duur en drukbezet. De afgelopen jaren is geïnvesteerd in een professionele buitendienst, zowel qua personeel als materieel. Sinds de invoering van servicegericht werken in 2014 zijn de taken van de buitendienst fors uitgebreid. Tegelijkertijd is het onderhoudsareaal sterk gegroeid, waardoor er momenteel nauwelijks ruimte is voor structureel en preventief onderhoud aan speellocaties.

Voordelen van een gespecialiseerd serviceteam 'spelen':

- **Proactief onderhoud:** leidt tot betere speelplekken en minder meldingen van inwoners
- **Snellere respons:** er kan veel sneller worden geacteerd bij meldingen van defecten, vandalisme of gevaarlijke situaties
- **Efficiënter werken** doordat het serviceteam ook alle inrichtingselementen en beplantingen op speel- en beweegplekken onderhoudt
- **Efficiëntere inzet van personeel:** toezichttaken worden overgenomen van een medewerker van team Realisatie, die zich daardoor kan richten op ontwerp en advies groene schoolpleinen
- **Duurzaam werken:** minimale reisafstand, samenwerking met lokale aannemers en gebruik van restmaterialen
- **Continuïteit en kwaliteit:** met een vaste serviceploeg is er meer controle op de kwaliteit van het werk. Er is minder afhankelijkheid van wisselende externe partijen en hun beschikbaarheid
- **Flexibiliteit:** inzetbaar voor andere taken in de openbare ruimte tijdens rustige periodes.

Kostenraming

De medewerkers worden ingeschaald op gemeenteschaal 6 (CAO Gemeenten). Bij een formatie van twee FTE, inclusief werkgeverslasten, wordt uitgegaan van een gemiddelde loonkost van € 70.000 per medewerker per jaar. Dit resulteert in een jaarlijkse kostenpost van circa € 140.000.

Kosten voor gereedschap, materieel, werkkleding, uitrusting en een voertuig worden gedekt uit de reguliere budgetten van de Buitendienst. Hiervoor zijn geen aanvullende middelen nodig.

8. FINANCIËLE CONSEQUENTIES

In paragraaf 7.5 zijn verbeterkansen benoemd die het spelen en bewegen in Halderberge in elke kern naar een hoger niveau tillen. Er zijn scenario's met verschillende ambitieniveaus en financiële consequenties opgesteld, die bestaan uit het handhaven van het bestaand beleid gecombineerd met een aantal verbeterkansen. Scenario 1 is het gewenste scenario, omdat daarin de verbeterkansen optimaal worden benut. Echter, in het licht van de huidige financiële situatie biedt scenario 2 op dit moment de meest realistische basis voor uitvoering.

Hieronder treft u een nadere uitwerking van de 3 scenario's. Er is uiteraard ook een mogelijkheid om een combinatie van de verschillende scenario's te maken. De werkzaamheden worden gecombineerd met de 'wijkgerichte aanpak', waardoor de geplande werkzaamheden in tijd kunnen verschuiven. Uitgangspunt is wel om het beschikbare budget ook echt in hetzelfde jaar te besteden.

8.1 Scenario 1

De huidige speel- en beweegvoorzieningen worden in stand gehouden en verbeterd met de kansen zoals genoemd in paragraaf 7.5. Dit zijn het aanbrengen van meer variatie en uitdaging op bestaande speelplekken, het realiseren van een beweeg- en ontmoetingsplek voor jongeren in Bosschenhoofd, Oudenbosch en Oud Gastel, het realiseren van een beweeg- en ontmoetingsplek voor ouderen in Stampersgat, het aanbrengen van speelweefsels, het stimuleren van groene openbare schoolpleinen, het faciliteren van bewonersinitiatieven en de aanstelling van een serviceteam 'spelen'.

SCENARIO 1

INVESTERINGEN	2026	2027	2028	2029	2030
Wilhelminastraat, Bosschenhoofd	20.000,00				
Const. Huijgensplein, Hoeven				10.000,00	
Pagnevaartbos		25.000,00			
Acer Flamingolaan, Oudenbosch	15.000,00				
Sparrenstraat, Oudenbosch				20.000,00	
Spuilaan, Oudenbosch	5.000,00				
Beweeg- en ontmoetingsplek jongeren Oudenbosch			20.000,00		
Roosendaalsebaan, Oud Gastel		15.000,00			
Beweeg- en ontmoetingsplek jongeren Oud Gastel			20.000,00		
Beweeg- en ontmoetingsplek volwassenen Stampersgat				10.000,00	
Aanbrengen speelweefsels	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00
Faciliteren bewonersinitiatieven	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00	10.000,00
	55.000,00	55.000,00	55.000,00	55.000,00	15.000,00

	2026	2027	2028	2029	2030
Kapitaallasten	-	6.325,00	12.568,00	18.728,00	24.805,00

Servicemedewerker 'spelen'	2026	2027	2028	2029	2030
Onderhoud speellocaties	30.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
Vergroenen schoolpleinen	-	6.000,00	12.000,00	18.000,00	24.000,00
Serviceteam 'spelen'	140.000,00	140.000,00	140.000,00	140.000,00	140.000,00
	170.000,00	166.000,00	172.000,00	178.000,00	184.000,00

8.2 Scenario 2

De huidige speel- en beweegvoorzieningen worden in stand gehouden. Er worden geen verbeterkansen uit paragraaf 7.5 opgenomen in dit scenario. Voor het beheer en onderhoud wordt één servicemedewerker 'spelen' aangesteld in plaats van een servicedienst 'spelen' van 2 medewerkers. Nadeel is dat er in sommige gevallen minder snel geschakeld kan worden dan met een eigen servicedienst 'spelen' en dat sommige grotere werkzaamheden niet door de servicemedewerker kunnen worden uitgevoerd. Deze keuze kan in de toekomst worden heroverwogen indien de omstandigheden wijzigen of aanvullende middelen beschikbaar komen.

SCENARIO 2

INVESTERINGEN	2026	2027	2028	2029	2030
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	2026	2027	2028	2029	2030
Kapitaallasten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Servicemedewerker 'spelen'	2026	2027	2028	2029	2030
Onderhoud speellocaties	30.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00	20.000,00
Servicemedewerker 'spelen'	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00	70.000,00
	100.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00	90.000,00

8.3 Scenario 3

De huidige speel- en beweegvoorzieningen worden in stand gehouden. Er worden geen verbeterkansen uit paragraaf 7.5 opgenomen in dit scenario. De werkzaamheden voor beheer en onderhoud worden uitbesteed aan externe aannemers. Nadelen zijn dat er minder snel gehandeld kan worden bij meldingen van defecten, vandalisme of gevaarlijke situaties en dat er minder duurzaam en efficiënt gewerkt kan worden.

SCENARIO 3

INVESTERINGEN	2026	2027	2028	2029	2030
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	2026	2027	2028	2029	2030
Kapitaallasten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	2026	2027	2028	2029	2030
Onderhoud speellocaties	117.500,00	117.500,00	117.500,00	117.500,00	117.500,00

9. GERAADPLEEGDE BRONNEN

1. Avontuurlijke speelruimte voor iedereen, Kind en Samenleving juni 2025
2. Inspiratiebundel Aan de slag met Samen spelen, VNG 2019
3. Leidse beweegleutels, gemeente Leiden 2021
4. Amsterdamse Gezondheidslogica, gemeente Amsterdam 2020
5. Beleidskader spelen en bewegen, gemeente Leiden 2017
6. Proefschrift Risky Play Model Of Influencing Factors, Martin van Rooijen
7. Speelvriendelijke steden, Haagse Hogeschool, 2024
8. Onderzoek buiten spelen 2024 Jantje Beton (Verian iov Jantje Beton)
9. Generatieonderzoek Buiten spelen 2025, Jantje Beton (Verian iov Jantje Beton)
10. Handboek Kindweefsel, Kind en Samenleving, 2025
11. Niets wordt alles, maak ruimte voor eigen initiatief met Loose Parts Play. Een artikel van Veiligheid.nl Brancheorganisatie Kinderopvang en Speelmakers, 2024
12. Denk ook aan tienermeiden bij het ontwerpen van een beweegvriendelijke omgeving – Allesoversport.nl. 2022
13. Avontuurlijke speelruimte voor iedereen, Kind en Samenleving 2025
14. SamenSpeelakkoord, SamenSpeelnetwerk, 2019
15. SamenSpeelNetwerk | Onbeperkt spelen._vng_pn10649_idm_samen_spelen_digitaal_02.pdf
16. Koersplan bomen voor de toekomst 2025-2035